

Σημεία χαιρετισμού του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Προκόπιου Παυλόπουλου κατά την τελετή εγκαινίων του «Ελληνικού Ινστιτούτου Θρακικών Μελετών»

Χαιρετίζω, με ιδιαίτερη ικανοποίηση αλλά και μεγάλη συγκίνηση, την έναρξη των εργασιών της πρώτης δημόσιας ημερίδας που διοργανώνει το «Ελληνικό Ινστιτούτο Θρακικών Μελετών». Το οποίο, με υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στην μακραίωνη και λαμπρή Ιστορία της Ελληνικής Θράκης, συναποφάσισαν να ιδρύσουν ο Δήμος Αλεξανδρούπολης και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Και είναι για τον λόγο αυτόν άξιοι των πιο θερμών συγχαρητηρίων.

I. Πράγματι, το «Ελληνικό Ινστιτούτο Θρακικών Μελετών», έχοντας ως σκοπό του να μελετά συστηματικά και διεπιστημονικά την Ιστορία και τον Πολιτισμό της Θράκης στην διαχρονία τους, διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις αφενός να παράγει πρωτότυπη επιστημονική γνώση και Πολιτισμό. Και, αφετέρου, να συμβάλλει αποφασιστικά στην πνευματική θωράκιση του Θρακικού Ελληνισμού σε μια περίοδο ρευστότητας και αβεβαιότητας στο εγγύς αλλά και στο ευρύτερο γεωπολιτικό τοπίο.

II. Η πανάρχαια σχέση των Θρακών με τους Έλληνες, ως την τελική ενσωμάτωσή τους στον Εθνικό μας Κορμό, αποτυπώνεται πρώτα απ' όλα στην μυθολογία μας. Ο Ορφείας, που εκπροσωπούσε την ωδική τέχνη και θεωρείται ότι τελειοποίησε το παίξιμο της λύρας, έχοντας μάλιστα τεράστια επίδραση στην θρησκευτική ζωή της Αρχαίας Ελλάδας, υπήρξε γιος του Οίαγρου, βασιλιά της Θράκης, και της Καλλιόπης, της Μούσας της επικής ποίησης. Επίσης, Θραξ ονομαζόταν ένας από τους γιούς του θεού Άρη. Αλλά και στην τραγωδία του Άλκηστις, ο Ευριπίδης αναφέρει ότι ένα από τα ονόματα του ίδιου του Άρη ήταν Θραξ, καθώς θεωρείτο προστάτης της Θράκης. Άλλωστε, η χρυσή ή επιχρυσωμένη ασπίδα του φυλασσόταν στον ναό του στην Βιστονία της Θράκης.

III. Ουσιαστικής όμως σημασίας για την έναρξη της αγαστής συνύπαρξης και συμπόρευσης των Θρακών με τους Έλληνες και, τελικώς, για την αφομοίωσή τους απ' αυτούς, υπήρξε το γεγονός ότι ο Φίλιππος ο Β' της Μακεδονίας νικά τους Ιλλυριούς, τους Θράκες, τους Παίονες και τους Σκύθες και ωθεί τους Έλληνες να ενωθούν υπό την ηγεσία του, με στόχο την απελευθέρωση των Ελληνικών αποικιών της Ασίας και την τιμωρία των απογόνων του Ξέρξη. Τότε, το νότιο τμήμα της Θράκης καταλήφθηκε από τον Φίλιππο τον Β' και διοικήθηκε από το Μακεδονικό Βασίλειο επί ενάμιση αιώνα. Ακολουθώντας τα βήματα του πατέρα του, ο Μέγας Αλέξανδρος που εκτελούσε χρέη αντιβασιλιά στη Μακεδονία ενόσω ο πατέρας του έλειπε σ' εκστρατεία, αναγκάστηκε να εκστρατεύσει εναντίον του θρακικού φύλου των Μαίδων, το οποίο ήθελε ν' αυτονομηθεί από την μακεδονική κυριαρχία. Κατά τον Πλούταρχο, ο Μέγας Αλέξανδρος, ο οποίος τότε ήταν δεκαέξι προς δεκαεπτά μόνον ετών, εξεστράτευσε κατά των Μαίδων, τους νίκησε κι εποίκησε την πρωτεύουσά τους Ιαμφορίνα με σύμμικτο πληθυσμό, αποτελούμενο από Μακεδόνες και Θράκες. Συγκεκριμένα, η πόλη που ονομαζόταν Αλεξάνδρεια των Μαίδων ή Αλεξανδρόπολις Θράκης (στα λατινικά: Alexandropolis Maedica) ή Αλεξάνδρεια επί Θράκης Α', ιδρύθηκε από τον μέγιστο Μακεδόνα στρατηλάτη το 340/339 π.Χ., στην περιοχή όπου κατοικούσαν οι Μαίδοι. Την ύπαρξή της αναφέρει ο Πλούταρχος κατά την περιγραφή της προαναφερθείσας εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου εναντίον των Μαίδων. Μάλιστα, ο Στέφανος ο Βυζάντιος, που έζησε στα τέλη του 5ου αιώνα και συνέγραψε το σημαντικό γεωγραφικό λεξικό με τον τίτλο Εθνικά, αναφέρει γι' αυτήν την πόλη και την σχέση με τον Αλέξανδρο στο λήμμα «Αλεξάνδρεια»: «Τρίτη Θράκης προς τη Μακεδονία, ην έκτισε προ της μεγάλης Αλεξανδρείας επτακαίδεκα ων ετών». Επίσης, κατά την ελληνιστική περίοδο, ο Λυσίμαχος, ένας από τους Διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου, όπως, στην συνέχεια, και διάφοροι άλλοι ηγεμόνες, διοίκησαν τμήμα ή τμήματα της Θράκης ως την κατάληψή της από τους Ρωμαίους.

IV. Στην Βυζαντινή περίοδο πολλοί Αυτοκράτορες υπήρξαν θρακικής καταγωγής, όπως ο Ιουστίνος Α', ο ιδρυτής της Δυναστείας του Ιουστινιανού. Μάλιστα, επί της βασιλείας του Ιουστινιανού κατασκευάστηκαν πάνω από εκατό φρούρια λεγεωναρίων για να υποστηρίξουν την άμυνα της Θράκης. Την εποχή εκείνη οι Θράκες, που ζούσαν νότια από την οροσειρά του Αίμου, είχαν σχεδόν πλήρως εξελληνισθεί. Θρακικής καταγωγής ήταν και ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας Λέων Α' ο Θραξ, όπως και ο σπουδαίος στρατηγός της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Φλάβιος Βελισάριος ή Βελισάριος.

V. Αλλά και στην σύγχρονη εποχή, η Θράκη έχει αναδείξει προσωπικότητες μεγάλου κύρους και διεθνούς εμβέλειας. Αρκούμαι ν' αναφερθώ μόνο στον Κωνσταντίνο Καραθεοδωρή, τον κορυφαίο Έλληνα μαθηματικό μετά την αρχαιότητα. Είναι γνωστό ότι ο Καραθεοδωρή συμπαρατάχθηκε με τον Ελευθέριο Βενιζέλο και κλήθηκε απ' αυτόν ν' αναλάβει την δημιουργία του Ιωνικού Πανεπιστημίου Σμύρνης, καθώς και την

αναδιοργάνωση των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Η εκπαιδευτική του δραστηριότητα υπήρξε σπουδαία, αφού διετέλεσε Καθηγητής Πανεπιστημίου τόσο στην Γερμανία -Βόννη, Ανόβερο, Μπρεσλάου, Γκράιπινγκεν, Βερολίνο, Μόναχο– όσο και στην Ελλάδα –Πανεπιστήμιο Αθηνών, ΕΜΠ– ενώ δίδαξε, ως επισκέπτης καθηγητής, και στις ΗΠΑ, ειδικότερα δε στα Πανεπιστήμια Χάρβαρντ, Μάντισον και Ουϊνσκόνσιν. Οι λαμπρές επιστημονικές του έρευνες (λογισμός των μεταβολών, μιγαδική και πραγματική ανάλυση, θερμοδυναμική, ειδική σχετικότητα και γεωμετρική οπτική) του εξασφάλισαν μια περίοπτη θέση ανάμεσα στους σημαντικότερους, παγκοσμίως, μαθηματικούς του πρώτου μισού του 20ού αιώνα. Ενδεικτικό αυτής της τεράστιας διεθνούς αναγνώρισης του ερευνητικού του έργου του στα Μαθηματικά είναι το γεγονός ότι υπήρξε ένας από τους κεντρικούς ομιλητές (plenary speakers) στο «Διεθνές Συνέδριο των μαθηματικών» (International Congress of Mathematicians) του 1932, το οποίο έλαβε χώρα στην Ζυρίχη.

Όλα τ' ανωτέρω, μαζί με όσα νέα συμπεράσματα προκύπτουν από τις ενδεδειγμένες επιστημονικές έρευνες οι οποίες θα εκπονηθούν από τους επιστήμονες του «Ελληνικού Ινστιτούτου Θρακικών Μελετών», υπό την καθοδήγηση έμπειρων και καταξιωμένων στ' αντικείμενά τους επιστημόνων, είμαι απολύτως βέβαιος ότι θ' αναδείξουν πλήρως την, ήδη αναμφισβήτητη, αλήθεια ότι οι Θράκες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του Έθνους μας και της Ιστορίας μας. Ιδίως στη σημερινή εποχή όταν ακούγονται φωνές, οι οποίες αμφισβητούν ως και την Συνθήκη της Λωζάνης.

Υπενθυμίζω, η Συνθήκη της Λωζάνης είναι αναπόσπαστο τμήμα του Διεθνούς Δικαίου. Η Συνθήκη της Λωζάνης δεν επιδέχεται μεταβολές. Ακούσθηκε προηγουμένως και δεν χρειάζεται να το επαναλάβω. Η Συνθήκη της Λωζάνης, λοιπόν, καθορίζει τα σύνορα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί η Ελλάδα είναι Κράτος-Μέλος της ΕΕ και τα σύνορα της ΕΕ, κατά το πρωτογενές Ευρωπαϊκό Δίκαιο, καθορίζονται από τα Κράτη-Μέλη κυριάρχως. Όπως καθορίζονται από την Ελλάδα κυριάρχως τα σύνορά μας, είναι και σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ'εφαρμογήν της Συνθήκης της Λωζάνης, η οποία δεν είναι επιδεκτική μεταβολής.

Κατά τα λοιπά, υπενθυμίζω στην γείτονα Τουρκία ότι όχι μόνον επιδιώκουμε την φιλία μ'αυτή αλλά διαμηνύουμε στους ταραγμένους και για εκείνη καιρούς ότι η Ελλάδα είναι 'η πόρτα και το παράθυρο' προς την Δύση και την ΕΕ. Και είμαστε έτοιμοι να κρατήσουμε 'την πόρτα και το παράθυρο' ανοιχτά. Το αποδείξαμε γιατί υπήρξαμε οι πρώτοι, σ'αυτήν την μεγάλη περιπέτεια του πραξικοπήματος, που στηρίξαμε την δημοκρατική νομιμότητα στην γείτονα Τουρκία. Αλλά σε ό,τι αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με τα εθνικά μας δίκαια και την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν υποχωρήσεις ή παραχωρήσεις ή διαπραγματεύσεις.

Η Συνθήκη της Λωζάνης λοιπόν ισχύει και είναι αδιαπραγμάτευτη. Ερμηνεύεται η Συνθήκη της Λωζάνης και υπάρχουν πολλές ερμηνείες. Ξέρετε ότι οι κυριότερες είναι: η ιστορική, η συστηματική, η γραμματική, η τελεολογική ερμηνεία. Αλλά διαμηνύουμε στην Τουρκία ότι 'συναισθηματική' ερμηνεία, ερμηνεία 'από βάθους ή από μέσης καρδιάς', δεν υπάρχει. Ούτε υπάρχει, ούτε πρόκειται να υπάρξει, γιατί επιστημονικώς είναι αδιανόητη, αλλά και γιατί είναι πολιτικώς επικίνδυνη και για την Διεθνή Κοινότητα και για την Παγκόσμια Ειρήνη.

Εν πάση περιπτώσει, επειδή ακούγονται μερικές φωνές, καλόπιστες, οι οποίες υποστηρίζουν ότι: «αυτά λέγονται υπό τύπον αστεισμού για εσωτερική κατανάλωση, γιατί αντιδρούμε έτσι;» Θέλω να θυμίσω ότι έχει αποδείξει η Ιστορία ότι στις διεθνείς σχέσεις, και ιδίως για μας τους Έλληνες και για την υπεράσπιση των εθνικών μας δικαίων, πολλά πράγματα ξεκινούν με τη μορφή της κωμωδίας, αλλά καταλήγουν στην τραγωδία. Και αυτό δεν πρόκειται να το επιτρέψουμε να συμβεί ποτέ στο εξής. Και, εν πάση περιπτώσει, επειδή θεωρούμε ότι αυτή την στιγμή είναι δύσκολοι καιροί για αστεισμούς, εμείς οι Έλληνες, ως Μέλη και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εθνικά μας δίκαια και δίκαια της ίδιας της ΕΕ, δεν πρόκειται ποτέ να τα βάλουμε στη ζυγαριά του αστεισμού. Για μας είναι έτσι όπως τα λέγει η Ιστορία και το Διεθνές Δίκαιο.

Εύχομαι, ολόψυχα, καλή επιτυχία στις εργασίες όχι μόνο της σημερινής ημερίδας αλλά κι εκείνων που θ' ακολουθήσουν, καθώς και στην επιτέλεση του συνόλου της αποστολής του «Ελληνικού Ιδρύματος Θρακικών Μελετών».

Σας ευχαριστώ.-